

ETELÄ-KARJALA 2040

NELJÄ VAIHTOEHTOISTA TULEVAISUUS- KUVAA

Henrika Ruokonen, Ilppo Soininvaara, Janne Antikainen MDI

Uusinajattelulla tulevaisuuteen

Emme voi ratkaista ongelmia ajattelemalla samalla tavalla kuin silloin, kun loimme ne.

-Albert Einstein

Emme ole henkilökohtaisesti olleet luomassa kaikkia ongelmia ja haasteita, joita Etelä-Karjala kohtaa nyt ja tulevina vuosina. Ne selättääksemme tarvitsemme kuitenkin uusinajattelua ja toisintekemistä.

Tulevaisuus ei tuosta vain tupsahda eteemme. Se muokkautuu niistä teoista ja valinnoista, joita teemme tänään. Siihen vaikuttavat mahdollisuudet, jotka olemme luoneet ja lukinneet eilen. Etelä-Karjalassa tarvitaan laajaa yhteistä näkemystä siitä, mihin maakunta tulevina vuosina ja vuosikymmeninä on menossa. Yhteinen prosessi on haastanut miettimään sitä, mihin haluamme mennä ja mitä siihen tarvitsemme. Mitä emme ainakaan halua tapahtuvan?

Etelä-Karjalan tulevaisuustarkasteluun 2040 on lukuisissa työpajoissa ja erilaisen osallistumisen menetelmin saatu mukaan **lähes 200 erilaista toimijaa**. Suuret kiitokset kaikille! Tulevaisuustyö ei tietenkään pääty tähän raporttiin vaan jatkamme sitä yhdessä muun muassa maakuntaohjelmaa ja maakuntakaavaa valmistellessamme.

Tämän skenaarioprosessin hyödyntäminen tuo toivottavasti laajasti lisäarvoa eteläkarjalaisille toimijoille ja vahvan selkänöjan valinnoille ja toimenpiteille. *Yhdessä ennakoiden* voimme tehdä niin isoja kuin pieniäkin asioita paremmin ja kestävämmiin, kannattavammin ja hauskemmin.

Skenaariotyö vaatii hyvää suunnittelua, paljon taustatyötä sekä asiantuntevat vetäjät. Haluamme lämpimästi kiittää kumppanimme MDI:n Henrikkaa, Jannea ja Ilppoa mutkattomasta ja eteläkarjalaiseen mielenmaisemaan hyvin sopivasta jouhevasta yhteistyöstä!

Satu Sikanen
maakuntajohtaja

Anni Laihanen
aluekehitysasiiantuntija

Sisältö

/ Johdattelu tulevaisuustarkasteluun

- Skenaariotyön tausta, tarve ja prosessi... 5
- Toimintaympäristön tilannekuva... 6

/ Skenaariot

- Yhteenveto — Etelä-Karjalan tulevaisuuskuvat 2040... 9
- **Kurjimus... 12**
- **Käperrys... 16**
- **Kohennus... 20**
- **Karsta... 24**
- Yhteenveto varautumissuunnitelmista... 28

/ Ehdotus visioksi... 30

/ Skenaariosta riippumattomat toimenpiteet

- Elinvoimaa ja kilpailukykyä... 33
- Pito- ja vetovoimaa... 39

LIITTEET

- Skenaariotyön eteneminen... 45
- Skenaariotyön menetelmät... 46

Johdattelu tulevaisuustarkasteluun

Skenaariotyön tausta, tarve ja prosessi

Skenaariotyössä ei ole pyritty todennäköisimmän tulevaisuusvaihtoehdon ennustamiseen, vaan tulevaisuus toteutuu useimmiten eri skenaarioita yhdistellen.

Skenaariot on rakennettu ja sanoitettu kuvaamaan hyvin erilaisia kehitysnäkymiä. Ne kuvaavat erilaisia uhkakuvia ja menestyksen mahdollisuuksia.

Etelä-Karjalan tulevaisuustarkastelu käynnistyi vuoden 2020 alussa. Tarkastelussa luotiin neljä skenaariota Etelä-Karjalan tulevaisuudesta sekä maakunnan toimijoiden yhteinen, tavoiteltava tulevaisuuskuva vuoteen 2040. Tulevaisuustarkastelu tukee erityisesti uuden maakuntaohjelman ja maakuntakaavan valmistelua sekä alueen yhteistä edunvalvontaa. Tulevaisuustarkastelua eteläkarjalaisten kanssa on ollut tekemässä **Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI**.

Skenaariot on laadittu työpajamateriaalin pohjalta MDI:n skenaariometodia hyödyntäen. Työpajoissa on kerätty ja tuotettu tietoa maakunnan keskeisistä muutostimistä ja niihin liittyvistä kehitysnäkymistä. Monipuolisen materiaalin pohjalta on yhdessä laajan sidosjoukon kanssa laadittu neljä skenaariota kuvaamaan Etelä-Karjalan mahdollisia kehityspolkuja. Skenaariot laadittiin laaja-alaisessa yhteistyössä eteläkarjalaisten kanssa monipuolisia osallistumisen mahdollisuuksia hyödyntäen. Skenaarioprosessi on kuvattu tämän raportin lopuksi.

Tämä osin jopa inhorealistinen tulevaisuustyö on tuottanut arvokasta materiaalia maakunnan varautumissuunnitelmien laadin-

taan. Skenaariokohtaisten varautumissuunnitelmien lisäksi on tunnistettu sellaisia välttämättömiä toimenpiteitä, joita Etelä-Karjalassa tulisi joka tapauksessa tehdä. Tässä raportissa kuvatut toimenpiteet pohjautuvat työskentelyyn osallistuneiden toimijoiden esityksiin. Esitetyissä toimenpiteissä painottuvat toimintatavat sekä teemat, joihin on jatkossa syytä kohdistaa konkreettisempia ja aktiivisempia kehittämistoimia.

Väestön ikääntyminen ja supistuminen on leimannut Etelä-Karjalan toimintaympäristön kehitystä

Etelä-Karjalan toimintaympäristöä on leimannut viimeisen kymmenen vuoden aikana väestön ikääntyminen ja supistuminen, joiden taustalla vaikuttavat muuttotappiot ja heikko luonnollinen väestönkehitys. Etenkin muuttotappiot ja ikääntyminen näkyivät maakunnassa työikäisen väestön voimakkaana supistumisena.

Maakunnan väestön ennustetaan supistuvan merkittävästi myös seuraavien vuosikymmenien aikana. Erityisesti työikäisen väestön ennustetaan supistuvan erittäin voimakkaasti muuttotappioiden ja eläköitymisen vaikutuksesta. Heikosta väestönkehityksestä huolimatta maakunnan väestön supistumiskehitys on ollut ja jää ennusteen perusteella naapurimaakuntia maltillisemmaksi.

Etelä-Karjalan teollisuuteen perustuva elinkeinorakenne on niin ikään käynyt läpi merkittäviä muutoksia 2010-luvun kuluessa. Maakunnan työpaikkojen määrä supistui **8,8 prosentilla** vuodesta 2007 vuoteen 2017, ja etenkin teollisuuden työpaikkojen määrä supistui voimakkaasti. Maakunnan työllinen väestö supistui myös merkittävästi: vuoteen 2017 mennessä työllisten määrä oli laskenut **4 700 henkilöllä**. Etelä-Karjalan työllisyysaste oli myös vuonna 2018 yhä merkittävästi koko maan keskitasoa matalampi, ja työttömyysaste puolestaan oli koko maan keskitasoa selvästi korkeampi.

Väestön koulutusrakenne jäi myös koko maan keskitasoa matalammaksi, mutta Lappeenrannan korkeakoulutustoiminnan vaikutuksesta Etelä-Karjalan väestö oli kuitenkin korkeammin koulutettua kuin maakunnassa, jossa ei ole merkittävää omaa yliopistokoulutustoimintaa.

Etelä-Karjalan sisällä erot Lappeenrannan ja muun maakunnan välillä ovat suuria. Etenkin Imatran ja Imatran seudun kokema taloudellinen rakennemuutos oli huomattavasti voimakkaampi kuin Lappeenrannan seudulla. Väestö kasvoi vielä vuosien 2007—2018 aikana Lappeenrannassa, kun taas muualla maakunnassa väestö supistui joko voimakkaasti tai erittäin voimakkaasti. Vastaavasti työikäisen väestön kehitys jäi huomattavasti maltillisemmaksi Lappeenrannassa muuhun maakuntaan verrattuna. Väestöennusteiden mukaan myös Lappeenrannan väestö supistuu voimakkaasti vuosien 2018—2040 aikana, mutta huomattavasti muuta maakuntaa maltillisemmin. Jo toteutunut väestön ja talouden kehitys ja tuleva kehitys kasvattanevat Lappeenrannan merkitystä maakunnan keskuksena. Tätä asemaa korostaa myös koulutustoiminnan vahva painottuminen Lappeenrantaan.

Koko maakunnan tasolla palveluiden kysyntä, joka liittyy väestön tai työikäisen väestön kysyntään, tulee vähenemään, mutta kehitys on huomattavasti voimakkaampaa muussa maakunnassa kuin Lappeenrannassa. Kuitenkin myös Lappeenrannan heikko työikäisen väestön kehitys voi aiheuttaa tulevaisuudessa haasteita osaan työvoiman saatavuudessa, etenkin, jos alueen koulutustarjonta ei vastaa tarvittua osaamista, tai jos vaadittu osaaminen perustuu työkokemukseen. /

Skenaariotyön tueksi tehty toimintaympäristön tarkastelu on saatavana erillisenä liitteenä.

Skenaariot

Kohennus

Karsta

Käperryt

Kurjimus

Kurjimus

Väestönkehitys heikkenee, ja alueiden erot kasvavat koko Suomessa.

Maakunnan koulutus rakenne on vanhentunut ja miesvaltainen. Eteläkarjalaiset yritykset eivät enää pärjää kansainvälisessä kilpailussa. Kuntatalouden kriisi lisää työntäviä tekijöitä, ja valtio joutuu puuttumaan kuntien lohduttomaan tilanteeseen Etelä-Karjalassa. Maakunta on yrittänyt sopeutua heikkenevään kehitykseen, mutta todellisiin uudistuksiin ei ole kyetty.

Käperryys

Kansainvälisen yhteistyön rapautuminen ja yhteiskuntien polarisaatio heikentävät globalisaatiota ja keskittynyttä kaupungistumista.

Paikallisyhteisöjen houkuttelevuus korostuu, ja monet muuttavat takaisin kotiseuduilleen. Jotkin paikallisyhteisöt menestyvät selvästi aiempaa paremmin, mutta polarisaatio näkyy Etelä-Karjalassakin sisäänpäinkääntymisenä ja riitelynä, mikä heikentää pienten yhteisöjen kestävyyttä.

Kohennus

Etelä-Karjala nousee teknologisten innovaatioiden edelläkävijäksi kiertotalouden ja cleantechin alalla.

Etenkin Lappeenranta ja Imatra menestyvät ja saavat selkeää muuttovoittoa. Hyvä kehitys säteilee koko vaurastuvaan maakuntaan. Nopearytminen yhteiskunta on kuitenkin myös vaativampi ja kilpailullisempi. Kaikki eivät pysy nopean kehityksen mukana, ja sosiaalinen segregatio etenee. Yhteiskunta kipuilee hyvän kehityksen ja lieveilmiöiden välillä.

Karsta

Ilmastonmuutosta ei kyetä pysäyttämään, ja globaali yhteisö rakoilee.

Maailmantalous on jatkuvassa kriisissä, ja kansainvaellukset määrittävät politiikkaa kansainvälisellä tasolla. Etelä-Karjala on syrjässä maailman myllerryksistä, mutta Venäjän tilanne pelottaa. Luottamus päätöksentekoon on rapautunut koko Suomessa. Hitaan sopeutumisen ja varautumisen avulla Etelä-Karjala kykenee kuitenkin luomaan vakautta ja kestävä kehitystä.

	Kurjimus 	Käperrys 	Kohennus 	Karsta
Globaali / EU-taso / Venäjä	Alueet jakautuvat voittajiin ja häviäjiin; EU:n aluepolitiikka suosii huippuklustereita. Aluekehittämissä ihannoidaan kilpailukykyä, kasautumisetuja ja luovaa tietotyötä. Venäjällä kehitys on jatkunut totutunlaisena ilman yllättäviä kuohuntoja.	Alueiden renessanssi. Paikkariippumattomuus mahdollistaa kiinnittymisen mieluisiin paikkoihin ja paluun kotiseuduille. Yhteiskuntien polarisaatio heikentää EU:n toimivuutta. Sisäpoliittinen kuohunta Venäjällä kiihtyy.	Teknologinen kilpailu kiristyy. Paikkariippumattomuus toisaalta etenee, toisaalta merkityksellisten paikkojen ja seutujen tunnearvo ja elämäntapojen erot korostuvat. Varovainen usko Venäjän maltilliseen kehitykseen ja avautumiseen.	Globaalin politiikan kriisi; kykeneväisyys dialogiin, ilmastonmuutoksen torjuntaan ja maailmankaupan sääntöjen kunnioittamiseen. Kyyninen maailma. Suurvaltapolitiikan jännitteet ja Venäjän sisäinen epävakaus vaikuttavat maailman markkinnoilla.
Suomi	Voimakas ylhäältä johdettu keskitäminen tai keskittyvän kehityksen salliminen. Metropolli-Suomi jyrää muun Suomen alleen. Korkeakouluverkkoa supistetaan ja keskitetään.	Pieni kaupungistuminen: eläviä ja vetovoimaisia keskuksia kaikissa maakunnissa, kyläyhteisöjen uusi tuleminen. Elämänpiirit kaventuvat, ja vastakkainasettelu eri ryhmien välillä kiihtyy. Heimoutuminen samanmielisten joukkioihin somessa ja livenä.	Eriytyvä aluekehitys jatkuu. Metropoliseudut kasvavat, mutta saavat voimakkaan kilpailijan teknologisesti edistyneistä maakunnista. Kaikki maakunnat eivät pärjää yhtä hyvin, mikä korostaa menestyjien asemaa.	Suomi kipuilee osana EU:n pohjoista liittoumaa, ja pyrkii edistämään kansainvälisten sopimusten kunnioittamista, laihoin tuloksin. Suomi on kuin Etelä-Karjala: reuna-alueen pärjääjä, joka luottaa sopeutumiskykyynsä.
Etelä-Karjala	Etelä-Karjala ei pärjää kilpailussa, vaan vetovoimaisemmat alueet imuroivat nuoret opiskelemaan muualle. Koko Suomen tasolla Etelä-Karjala on yksi häviäjistä.	Etelä-Karjala on yksi renessanssin kokevista alueista. Alueen menestys liikuu kuitenkin pitkässä juoksussa nurkkakuntaisuuteen, sulkeutuneisuuteen ja sisäiseen vastakkainasetteluun.	Etelä-Karjala menestyy innovatiivisten korkeakoulujensa myötä. Kehitys on jopa yllättävän nopeaa, ja jopa eräänlainen vauhtisokeus uhkaa. Osa kansalaisista uhkaa jäädä kyydistä.	Eteläkarjalaiset yritykset ja yhteisöt ajelehtivat maailman myllerryksissä. Hiljalleen opitaan kuitenkin sopeutumaan muuttuvan maailman olosuhteisiin.

YHTEENVETO

Skenaarioiden eteneminen

Kurjimus

Käperryks

Kohennus

Karsta

2025

Nuorten poismuutto kiihtyy. Etelä-Karjalan vetovoima on koetuksella. Koulutustaso sakkaa ja kuntien talous on koetuksella.

Vetovoima alkaa herällä. Huomataan, että Etelä-Karjala onkin mielenkiintoinen ja kulttuurillisesti omaperäinen. Ihmiset muuttavat kotiseuduilleen.

LUTin ja LABin tuottamat käytännölliset ja tekniset läpimurrot kiskaisevat maakunnan kasvu-uralle. Hienolta näyttää!

Maailmalla poliittinen ja ympäristön tilanne kiristyy. Etelä-Karjala kykenee profiloitumaan kansallisesti cleantech-osaamisessa, mutta maailmanmarkkina on kriisissä.

2030

Huoltosuhde alkaa näyttää karmivalta, ja terveydenhuolto on kriisissä. Kansalliset reformit epäonnistuvat, ja maakuntien tehtäviä karsitaan.

Karjalaisuus kiinnostaa. Hienot kaupunki- ja kyläyhteisöt vastaavat modernin ihmisen yhteisöllisyyden ja tarinallisuuden kaipuuseen. Elämäntarkastukselliset ristiriidat kiihtyvät muuallakin kuin somessa.

Väkeä tulisi Lappeenrantaan ja Imatralle enemmän kuin asuntoja ehditään rakentaa. Vapaa-ajan palveluihin sekä terveydenhuoltoon tarvitaan lisää työntekijöitä.

Maa- ja metsätaloudessa vaikeat ajat alkavat. Tuholaiset valtaavat alaa, eikä vielä oikein osata tehdä uutta ja sopeutua. Sään poikkeusilmiöt alkavat olla arkipäivää. Pakolaisuus kiihtyy Venäjän rajan yli.

2035

Korkeakoulukenttää sopeutetaan, ja LUT poistuu Etelä-Karjalasta. Viimeisetkin suuret yritykset pakkailevat tavaroitaan.

Osa kunnista huoltosuhdeksi, osa menestyy. Monimutkaistuva maailma ahdistaa, ja viiteryhmää etsitään yhä pienemmistä yksiköistä. Naapurit epäilyttävät.

Maailmalta tullaan katsomaan, että mitä ihmettä täällä tehdään oikein. Talous ja luonto kukoistavat. Samalla paperiton Foodora-kuski jää kodittomaksi, eikä naapurin työttömälläkään mene hyvin.

Luonnonvarainen saimaannorppa kuolee sukupuuttoon lumettomien talvien myötä. Teollisuudessa opetellaan uusiutumaan. Sopeutumistarve johtaa teknologisiin innovaatioihin.

2040

Ikääntyneiden määrä vastaa työttömien määrää. Yrityksillä ei ole oikein mitään syytä sijaita Etelä-Karjalassa. Kurjistuminen kiihtyy.

Polarisoitunut yhteiskunta repii itseään riekaleiksi. Etelä-Karjalan imagossa korostuvat nurkkakuntaisuus ja käpertyminen. Yhteisöllisyys ja omaperäisyys ovat vuosien saatossa vaihtuneet riiteltyyn.

Edelläkävijä ja hieno vapaa-ajan elämäksellisyys kohtaavat syrjäytymisen ja osattomuuden. Kaikki eivät pysy mukana hienossa edistyksessä, ja luokkaistuminen valtaa alaa.

Maailmanpoliittinen tilanne on ihan mahdoton, ja talouden tilanne kurittaa Etelä-Karjalaa, joka on kuitenkin onnistunut osittain sopeutumaan ja luomaan edelläkävijyyttä cleantechissa.

SKENAARIO

Kurjimus

TYHJÄN SAAP PYYTÄMÄTÄKII.

Kurjimus

AVAINSANAT

hiipuva väestö, osaamistason lasku, pienyrittäjäys, kriisikunnat ja pakkoliitokset, syrjäytyminen

Väestönkehitys heikkenee, ja alueiden erot kasvavat koko Suomessa. Maakunnan koulutus-rakenne on vanhentunut ja miesvaltainen. Eteläkarjalaiset yritykset eivät enää pärjää kansainvälisessä kilpailussa. Kuntatalouden kriisi lisää työntäviä tekijöitä, ja valtio joutuu puuttumaan kuntien lohduttomaan tilanteeseen Etelä-Karjalassa. Maakunta on yrittänyt sopeutua heikkenevään kehitykseen, mutta todellisiin uudistuksiin ei olla kyetty. Askeleet eteenpäin otetaan ennemmin julkisista toimijoista huolimatta, kuin näiden ansiosta.

YHTEISKUNTA JA TALOUS

Alueiden erot kasvavat kaupungistumisen kiihtyessä, ja maakuntien talous on kuralla. Yhä useampi kunta ajautuu kriisikuntamenettelyyn. Metropoli-Suomi imee osaajat ja investoinnit. Muiden riasana ovat huoltosuhteen ongelmat ja sopeutustoimet. Yksinäpainen kaupungistuminen nähdään poliittisena välttämättömyytenä.

KANSAINVÄLINEN POLITIIKKA JA KAUPPA

EU:n aluepolitiikka suosii osaamisklustereita koheesiorahoituksen sijaan. Etelä-Karjala ei näyttäyty erityisen houkuttelevana kohteena opiskelijoille tai sijoittajille. Alueen yritykset eivät menesty kansainvälisesti, eikä rajayhteydestä ole juuri pelastusta. Yksittäiset menestyjät ovat valonpilkahduksia pimenevässä illassa.

TEKNOLOGIA JA OSAAMINEN

Etelä-Karjalan koulutustaso laantuu. Nuoret eivät näe Lappeenrantaa tai Imatraa houkuttelevina koulutuspaikkoina. Suurille yrityksille ei alueelta löydy osaavaa työvoimaa. Korkeakouluverkkoa sopeutetaan, ja lopulta LUT poistuu Lappeenrannasta. Uutta teknologiaa ei osata hyödyntää ja osaamisvaje kasvaa.

VÄESTÖ JA ARVOT

Etelä-Karjalan väkimäärä laskee ja keskittyy Lappeenrantaan ja Imatralle. Maakunnan huoltosuhte on kuralla, ja terveydenhoitomenot kasvavat. Nuoret muuttavat opintojen perässä pois Etelä-Karjalasta. Näköalattomuus valtaa alaa. Kuitenkin kurjuuden keskellä yksittäisten visionäärien rohkeus yritteliäisyys tuovat toisinaan myös tulosta.

VÄESTÖNKEHITYS HEIKKENEEE JA ALUEIDEN EROT KASVAVAT

Kurjimus

Etelä-Karjalassa ei ole osaamista eikä oikein intoakaan. Nuorten poismuutto alkaa kiihtyä, eikä Etelä-Karjalassa tarjottava koulutus kunnolla vastaa yritysten tarpeita. Tutkinnot eivät johda työllistymiseen.

Tarjolla olevat koulutus ei vastaa yritysten monipuolistuviin tarpeisiin. Osaajien kannattaa muuttaa muualle valmistumisen jälkeen.

Koulutettujen ja nuorten muutto Etelä-Karjalasta kiihtyy.

Asuinympäristön ja asumisen laatu laskee pikkuhiljaa kuntatalouksien kiristyessä. Uusiin asumisen tarpeisiin ei kyetä kunnolla vastaamaan.

Etenkin nuoret naiset muuttavat kasvukeskuksiin. Kansainvälinen muuttoliike hiipuu.

Huoltosuhteen ongelmat räjähtävät käsiin 2030-luvulla.

Yhteiskunta joutuu huolehtimaan alati suuremmasta joukosta työkäisiä ja työkykyisiä työttömyyden ja syrjäytymisen lisääntyessä.

Julkisten palveluiden rahoitus maakunnassa heikkenee entisestään. Valtio tulee hätiin.

LUT poistuu Etelä-Karjalasta 2035.

Suuret teollisuusyritykset siirtyvät muualle.

2040

Etelä-Karjalassa väki vähenee, ja kurjimuksen kierre kurittaa ankarasti. Koulutustaso heikkenee yhtä matkaa huoltosuhteen kanssa.

Haetaan tehokkuutta ja toimintavarmuutta yhteistyöstä

Luodaan myö-henkeä alueen eri toimijoiden kesken.
Tunnistetaan yhteiset edunvalvonnalliset tavoitteet.
Rakennetaan kumppaanuuksia julkisten ja yksityisen sektorin toimijoiden välille.
Vahvistetaan yritysten ja oppilaitosten yhteistyötä.
Vahvistetaan maakuntalaisten tulevaisuususkoa.
Kehitetään hallinnollisten prosessien ketteryyttä ja tehokkuutta.
Edistetään julkisten resurssien yhteiskäyttöä yli kuntarajojen.

Turvataan yritysten toimintamahdollisuuksia ja vahvistetaan yrittäjyyttä

Vahvistetaan yrittäjyyskasvatusta ja tuetaan yritteliäisyyttä.
Kehitetään elinkeinorakenteen monipuolisuutta (huomioiden myös alojen sukupuolittuminen).
Panostetaan työvoiman saatavuuteen.

Turvataan koulutuksen ja osaamisen tarjonta

Panostetaan virtuaaliopiskelun mahdollisuuksiin ja vahvistetaan virtuaaliohjauksen osaamista.
Uudelleensuunnataan osaamista ja osaajia muuttuviin tarpeisiin.
Ennakoidaan osaamistarpeiden kehittymistä systemaattisesti.
Vahvistetaan yhteistyötä eri koulutusasteiden ja koulutuksen tarjoajien välillä.
Kiinnitetään kansainvälisiä osaajat maakuntaan, ja tuetaan heidän työllistymistä.

Tarjotaan vetovoimaisia ja houkuttelevia asuin- ja elinympäristöjä

Markkinoidaan Etelä-Karjalan elinympäristöjä.
Houkutellaan paluumuuttajia maakuntaan.
Rakennetaan sujuvan arjen maakuntaa.
Tarjotaan valinnanvaraa ja monimuotoisuutta (työ-, harrastus-, asumisratkaisuja).
Vahvistetaan kansainvälisten asukkaiden palveluita.
Edistetään monipaikkaisen asumisen ja työskentelyn mahdollisuuksia.

SKENAARIO

Käperryys

**TÄÄ PÄIVÄ MÄN TÄLVIISII, MUT
KOITETAA HUOMEN UUVESTAA.**

Käperryks

AVAINSANAT

paikallidentiteetti, yhteisöllisyys, heimot, vastakkainasettelu, varautuminen

Kansainvälisen yhteistyön rapautuminen ja yhteiskuntien polarisaatio heikentävät globaalia kehitystä. Keskittyvän kaupungistumisen rinnalle syntyy vahvoja paikallisia muuttovirtoja. Paikallisyhteisöjen houkuttelevuus korostuu, ja monet muuttavat takaisin kotiseuduilleen. Jotkin paikallisyhteisöt menestyvät selvästi aiempaa paremmin, mutta yhteiskunnan polarisaatio näkyy Etelä-Karjalassakin sisäänpäin kääntymisenä ja riitelynä, mikä heikentää pienten yhteisöjen kestävyyttä.

PAIKALLISET YHTEISÖT MENESTYVÄT, MUTTA YHTEISKUNTA POLARISOITUU

YHTEISKUNTA JA TALOUS

Yhteiskunta polarisoituu. Osa maakunnista hiipuu, mutta Etelä-Karjala lukeutuu jossain määrin voittajiin. Pienemmätkin keskukset menestyvät, mutta ikääntyminen on haasteena kaikkialla. Paikkariippumaton työ suosii Etelä-Karjalaa, ja monet kunnat saavat muuttovoittoa. Talous kasvaa kohtalaisesti.

KANSAINVÄLINEN POLITIIKKA JA KAUPPA

Yhteiskuntien polarisaatio on globaali ilmiö. Kansainvälinen politiikka muuttuu hivenen arvaamattommaksi ja kyynisemmäksi, ja Venäjän sisäpoliittinen kuohunta vaikuttaa myös Etelä-Karjalassa. Toisaalta globaalit viiteryhmät vahvistuvat, ja moni tuntee yhteenkuuluvuutta enemmän erilaisiin ryhmiin kuin paikallisiin yhteisöihin.

TEKNOLOGIA JA OSAAMINEN

Teknologian kehitys parantaa Etelä-Karjalan saavutettavuutta ja paikkariippumattoman työn mahdollisuuksia. Työ ei enää yhtä vahvasti määrittele väestön asettumista alueille. Paikkariippumattomuus leviää myös koulutukseen: LUTin ja LABin hakijamäärät kasvavat, mutta kaikki eivät opiskele paikan päällä.

VÄESTÖ JA ARVOT

Etelä-Karjalan väestö kasvaa maltillisesti. Jotkin yhteisöt muodostuvat houkutteleviksi ja elinvoimaisiksi. Väestö tosin ikääntyy, mutta kestävyysvajetta saadaan paikattua muuttoliikkeen avulla. Vastakkainasettelut kiihtyvät. Eri elämäntapojen ja elämäntapomusten törmäys on kaikkea muuta kuin sopuisaa muuttuvassa maailmassa. Kansallista konsensusta yhteisten asioiden hoidosta ei enää ole. Nurkkakuntaiset yhteisöt hiipuvat.

Käperryys

Omavarainen ja perinteikäs Etelä-Karjala menestyy. Yhteiskunnan polarisaatio johtaa kuitenkin henkiseen käperrykseen, ja lopulta menestyskaari kääntyy laskuun, koska nurkkakuntaiset ja riitaiset yhteisöt eivät enää ole vetovoimaisia tai kykeneviä kehittymään.

Pienet yhteisölliset ja paikalliskulttuurista ammentavat yhteisöt ovat entistä elinvoimaisempia, mutta keskenään riitaisia. Ideologiset ryhmittymät kasvavat.

Nurkkakuntaisuus valtaa alaa. Elämänkatsomukselliset erot tekevät yhteiselosta hankalaa.

Uusi yhteisöllisyys on tärkeä voimavara, mutta on johtanut ärhentelevään heimoutumiseen ja polarisaatioon somessa ja livenä.

Koulutusyhteistyö on ennakkoluulotonta ja tiivistä, mutta kansainvälisiä opiskelijoita ei saada alueelle. Omin voimin pärjätään toistaiseksi.

Eteläkarjalaisuus ja voimakas paikallisidentiteetti korostuvat.

Etätyöskentelyn ja -opiskelun mahdollisuudet ja uudet teknologiset innovaatiot hidastavat muuttoliikkeen trendejä.

Jotkin kunnista ovat onnistuneet korostamaan omia vahvuuksiaan ja paikallisyhteisöt tekevät niistä houkuttelevia. Nämä kunnat menestyvät hienosti, mutta osa kunnista kriisiytyy.

Osa alueista kykenee huolehtimaan omista asioistaan, osa ei. Yhteistyö maakunnassa heikkenee.

Etenevä yhteiskunnallinen käpertyminen alkaa muuttua ahdasmielisyudeksi. Kiihtyvä muuttoliike.

2040

Hyvä paikallinen kehitys kääntyy lopulta luisuun. Riitaisia ja sulkeutunut Etelä-Karjala ei alueiden kilpailussa pärjää eikä houkuttele.

Rakennetaan sujuvan yhteistyön ja keskinäisen luottamuksen ilmapiiri

Toimitaan nurkkakuntaisuutta ja suvaitsemattomuutta vastaan.

Rakennetaan avointa ja positiivista ilmapiiriä karjalaista uteliaisuutta vahvistaen.

Korostetaan päätöksenteon läpinäkyvyyttä, ja käytetään tietoa päätöksenteon tukena. Tuotetaan ja jaetaan luotettavaa informaatiota.

Vahvistetaan keskinäistä luottamusta, yhteistyötaitoja ja yhteistyön kulttuuria.

Vahvistetaan yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Rakennetaan erilaisia avoimen yhteistyön alustoja ja avoimen vuoropuhelun areenoita.

Rakennetaan ja vahvistetaan verkostoja ja eri toimijoiden välisiä kumppanuuksia.

Muodostetaan maakunnalle yhteinen, jaettu tahtotila.

Panostetaan Saimaan maakuntien väliseen yhteistyöhön.

Vahvistetaan paikallisten yritysten elinvoimaa ja yrittäjyyttä

Viedään bio- ja kiertotaloutta laajasti ja voimakkaasti eteenpäin.

Tehdään aktiivista yhteistyötä isojen palveluyritysten kanssa.

Houkutellessaan investointeja ja rekrytointeja Etelä-Karjalaan.

Panostetaan joustavaan koulutuksen ja osaamisen tarjontaan

Suunnataan koulutustarjontaa vastaamaan alueen elinkeinoelämän tarpeisiin. Varmistetaan osaavan työvoiman saatavuus myös niin sanotuilla perinteisillä aloilla.

Vahvistetaan eri koulutuksen järjestäjien ja koulutusasteiden välistä yhteistyötä.

Tehdään kiertotalouden opetus ja osaaminen näkyvämmäksi.

Järjestetään teknologian käyttökoulutusta asukkaille ja yrityksille.

Huolehditaan toiminta- ja asuinympäristöjen turvallisuudesta ja houkuttelevuudesta

Tehdään aktiivista osallisuustyötä: jalkaudutaan instituutioista ihmisten pariin. Turvataan asukkaiden vaikuttamismahdollisuudet.

Kehitetään luontokohteiden saavutettavuutta ja esteettömyyttä.

Kehitetään ja tuodaan vahvemmin esille maakunnan kulttuuriin ja historiaan pohjaavaa tarjontaa sekä maakunnan nähtävyyksiä.

Markkinoidaan maakuntaa aktiivisesti monipaikkaisille asukkaille ja kehitetään monipaikkaisuutta tukevia palveluita (esim. yhteistyötilat).

Investoidaan tie- ja tietoliikenneverkkoon. Parannetaan nopeiden tietoverkkojen kattavuutta.

Vahvistetaan paikallisyhteisöjen toimintaa. Toimitaan yhteistyössä järjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan kanssa.

Vahvistetaan maakunnan omavaraisuutta (mm. ruokahuolto, energiantuotanto).

SKENAARIO

Kohennus

**VÄHÄST PALJON TULLOO,
KIPINÄST TULI SYTTY.**

Kohennus

AVAINSANAT

paikkariippumattomuus, älykkäät järjestelmät, tietoverkko, teknologiyhteiskunta, virtuaalitodellisuus, luonto

Etelä-Karjala nousee teknologisten innovaatioiden edelläkävijäksi kiertotalouden ja cleantechin alalla. Etenkin Lappeenranta ja Imatra menestyvät ja saavat selkeää muuttovoittoa. Hyvä kehitys säteilee koko vaurastuvaan maakuntaan. Nopearytmisen yhteiskunta on kuitenkin myös vaativampi ja kilpailullisempi. Kaikki eivät pysy nopean kehityksen mukana, ja väestön segregaatio kasvaa. Yhteiskunta kipuilee hyvän kehityksen ja lieveilmiöiden välillä.

YHTEISKUNTA JA TALOUS

Etenkin Lappeenrannan ja Imatran talous kohenee vilkastuvan yritystoiminnan myötä. Vaikuttavan uusiutumistyön myötä hyvä kehitys säteilee koko maakuntaan. Verotulot nousevat, ja muuttoliike parantaa huoltosuhdetta. Sosiaalimenot tosin kasvavat. Etelä-Karjalasta muodostuu cleantech-sektorilla varsinainen edelläkävijä. Teknologisten läpimurtojen pohjalta syntyy startup-yrityksiä ja pysyvämpää yritystoimintaa.

KANSAINVÄLINEN POLITIIKKA JA KAUPPA

Etelä-Karjala tunnetaan ympäri Euroopan. Cleantech-osaamiselle on kysyntää, ja monet eteläkarjalaiset yritykset menestyvät kansainvälisesti. Hyvä menestys vetää puoleensa investointeja ja turisteja. Venäjällä kehitys on maltillisen positiivista, ja vienti sekä turismi kasvavat hiljalleen.

TEKNOLOGIA JA OSAAMINEN

LUT:ssa ja LAB:ssa tehdään teknologisia läpimurtoja. Maakunnasta muotoutuu uudenlainen teknologisen kehityksen edelläkävijä. Etelä-Karjala vetää puoleensa osaajia, opiskelijoita ja investointeja. Työtä riittää luoville osaajille ja insinööreille. Kaikkien osaamistaso ei vastaa muuttuvan maailman vaatimuksia.

VÄESTÖ JA ARVOT

Etelä-Karjalalla menee kovaa, ja vaurastuminen näkyy. Kaikki eivät kuitenkaan pysy mukana nopeasti muuttuvassa yhteiskunnassa. Osa teknologinen kehitys jopa pelottaa, eikä kaikilla ole tarvittavia taitoja osallistuaakseen. Hyvästä kehityksestä huolimatta myös vastakkainasetteluja syntyy väistämättä ja yhteiskunnan sosiaalinen eheys kärsii.

TEKNOLOGIAN KEHITYS AUTTAA JA KURITTA

Kohennus

2040

Huimien teknologisten innovaatioiden myötä Etelä-Karjalan tuottavuus ja vetovoima räjähtävät kasvuun. Kehitys on huimaa, mutta jokin silti mättää...

Etelä-Karjala menestyy huimasti. Osaaminen on maailmanluokkaa, ja innovaatiot kiihdyttävät talouden kukoukseen. Elämänlaatu on oikeasti maailman parasta.

Etelä-Karjala on cleantechin kansainvälinen edelläkävijä. LUT tuottaa kasvuhakuisia yrityksiä ja startupeja.

Räjähtävä tuottavuus ohjautuu osin vapaa-ajan lisääntymiseen.

Työnteko muuttaa muotoaan. Osaajilta vaaditaan yhä edistyneempiä taitoja, ja huiput erottuvat edukseen.

Osa väestä jämähtää tuottamaan peruspalveluita pienellä palkalla.

Kaikilla ei mene kuitenkaan yhtä hyvin. Sosiaalinen segregatio syvenee.

Kaupunki- ja kyläkeskuksiin perustetaan etätoimistoja, jotka ruokkivat lopulta myös paikallista innovaatiotoimintaa.

Virtuaalikouluverkko: koulutustarjonta monipuolistuu hetkessä.

Teknologia kiihdyttää talouskasvua, mutta eriarvoistaa väestöä. Korostaa jakoa hyvä- ja huono-osaisten välillä.

Nopea teknologinen kehitys muokkaa yhteiskuntaa. Etelä-Karjala menestyy erityisen hyvin johtuen yritysten ja LUTin/LABin yhteistyöstä ja innovaatioista.

Älykäs metsätalous ja cleantech muodostuvat kilpailuvalteiksi. Maakunnasta löytyy menestystekijöitä myös keskusten ulkopuolella.

Kohennus

SKENAARIOKOHTAINEN VARAUTUMISSUUNNITELMA

Valjastetaan yhteistyö edistyksen työkaluksi

Vahvistetaan ja tiivistetään verkostomaista yhteistyötä. Luodaan ja ylläpidetään osallistavaa toimintakulttuuria ja omaksutaan uusia toimintatapoja. Panostetaan kuntien ja korkeakoulujen yhteistyöhön muun muassa soveltavan tutkimuksen ratkaisujen hyödyntämiseksi. Mahdollistetaan erilaisten toimijoiden kohtaamiset. Vahvistetaan myös vapaa-ajalla tapahtuvaa monipuolista vuorovaikutusta ja mahdollisuuksia kohdata erilaisia ihmisiä. Luodaan mahdollisuuksia tehdä ja kehittää yhdessä.

Kannustetaan innovatiiviseen ja uudistuvaan elinkeinotoimintaan

Nostetaan esille korkeakouluissa tehtävää tutkimusta. Houkutellaan maakuntaan pääomaa kaupallistamisen tueksi. Rakennetaan ja hyödynnetään suoria yhteyksiä myös kansainvälisiin sijoittajiin. Tunnistetaan yritykset, joilla on potentiaalia kansainvälistyä, ja tarjotaan aktiivisesti tukea ja sparrausta kansainvälisille markkinoille pääsemiseksi. Pidetään yllä vahvoja yhteyksiä alueen teollisuusyrityksiin. Luodaan jatkuvaa ymmärrystä teollisuuden tarpeista. Huolehditaan korkeakoulujen ja teollisuuden kyvystä tuottaa uutta.

Vastataan monipuolisesti osaamistarpeisiin

Ylläpidetään kansainvälisyydelle avointa ilmapiiriä korkeakouluissa ja työelämässä. Huolehditaan, että korkeakouluissa on tarjolla elinkeinoelämän osaamistarpeisiin vastaavia tutkintoja. Tehdään koulutusavauksia, jotka tähtäävät uusiin ammatteihin ja osaamiseen. Kehitetään uusia opintopolkuja. Kehitetään LUT:n ja LAB:n osaamisprofiileja ja panostetaan laajoihin, koulutusalat ylittäviin osaamisyhdistelmiin. Turvataan osaamiseen ja tutkimukseen sekä kaupallistamiseen tarvittava rahoitus. Vahvistetaan maakunnan asukkaiden ja yritysten digitaitoja ja kyvykkyyttä. Tarjotaan mahdollisuuksia osaamisen päivittämiseen.

Kehitetään asuin- ja toimintaympäristöjä vastaamaan tulevaisuuden tarpeisiin

Pidetään huolta infrastruktuurista ja tehdään korjausinvestointeja panostuksina tulevaisuuteen. Panostetaan teknologiaympäristöihin ja tietoliikenneyhteyksien kehittämiseen. Huolehditaan maakunnan kansainvälisestä ja kansallisesta saavutettavuudesta. Huolehditaan maakunnan vahvuuksista: luonnosta, kulttuurista, historia-perinnöstä sekä henkisistä voimavaroista. Panostetaan kestävään matkailuun. Otetaan käyttöön uusia teknologioita. Hyödynnetään teknologiaa myös yhteisöllisyyden rakentamisessa. Mahdollistetaan matalan kynnyksen osallistuminen. Hyödynnetään monimuotoisesti erilaisissa vuorovaikutuksen ja viestinnän kanavissa syntyvää sisältöä.

SKENAARIO

Karsta

**EI SE PUTTOOMINEN MITTÄÄ, MUT
SE ÄKKIPYSÄHYS.**

Karsta

AVAINSANAT

sopeutuminen, sopeutumisen innovaatiot, omavaraisuus, luonnonmonimuotoisuus, demokratian uusi nousu

Ilmastonmuutosta ei kyetä pysäyttämään, ja globaali yhteisö rakoilee. Maailmantalous on jatkuvassa kriisissä, ja kansainvaellukset määrittävät politiikkaa kansainvälisellä tasolla. Etelä-Karjala on syrjässä maailman myllerryksistä, mutta Venäjän tilanne pelottaa. Luottamus päätöksentekoon on rapautunut koko Suomessa. Hitaan sopeutumisen ja varautumisen avulla Etelä-Karjala kykenee luomaan vakaata ja kestävää kehitystä.

ILMASTONMUUTOS ETENEE JA KANSAINVÄLINEN YHTEISÖ RAKOILEE

YHTEISKUNTA JA TALOUS

Aluksi keskitytään pärjäämiseen. Kansainvälisen kaupan haasteet ja ympäristön tila kurittavat vientiyrityksiä. Pikkuhiljaa opitaan sopeutumaan muuttuvaan tilanteeseen ja tekemään tarvittavia uudistuksia. Maltilliset innovaatiot turvaavat Etelä-Karjalan pärjäämisen maailman muutoksissa.

KANSAINVÄLINEN POLITIIKKA JA KAUPPA

Ilmastonmuutosta ei onnistuta kunnolla hidastamaan. Vaikutukset ovat globaalilla tasolla katastrofaaliset. Kansainvälinen yhteistyö ja vakauttavat instituutiot rapautuvat. Vapaakaupan esteitä pystytetään, ja Venäjän kuohuva kehitys pelottaa. Pohjoismainen yhteistyö nousee todelliseen arvoon.

TEKNOLOGIA JA OSAAMINEN

Raju muutos pakottaa sopeutumaan. Teknologiasta ei ole pelastajaksi, vaan ilmastonmuutoksen vuoksi joudutaan tekemään kipeitä sopeutustoimia. Lopulta Etelä-Karjalassa onnistutaan luomaan maltillista teknologista kehitystä ja uutta liiketoimintaa. Etelä-Karjalassa opitaan pärjäämään uusissa olosuhteissa.

VÄESTÖ JA ARVOT

Nuoret vaativat muutosta. De-growth ajattelu valtaa alaa, ja kulutustottumukset ovat muutoksessa laajemminkin. Elämyksistä, luontosuhteesta ja yhteiskunnallisiin asioihin vaikuttamisesta on muodostumassa nuorille kulutusta ja työelämää tärkeämpi viitekehys.

Karsta

Ilmastonmuutoksen hidastamiseksi ei saada kansainvälisesti tehtyä tarpeeksi. Etelä-Karjala tekee kovasti töitä sopeutuakseen, mutta myös hyötyäkseen tilanteesta.

Kansallinen konsensus luontoympäristöstä kansallisaarteena. Panostuksia muun muassa kestävän matkailun ja maa- ja metsätalouden kehittämiseen.

Uudet vieraslajit vallanneet ison osan luontoympäristöstä, kotoperäisiä lajeja hävinnyt Etelä-Karjalasta. Metsät voivat huonosti.

Etelä-Karjalassa tehdään merkittäviä tieteellisiä läpimurtoja cleantech-alalla, mutta niiden skaalaaminen globaaleiksi ratkaisuksi on vaikeaa.

Ilmastonmuutoksen tuomien haasteiden rinnalla avautuu uusia mahdollisuuksia: Etelä-Karjalassa viljellään viiniä. Ympäristön köyhtyminen ja lajikato hidastuvat. Omavarainen Etelä-Karjala pärjää ja sopeutuu.

Paikallisia ulospääsyjä ja menestyksen paikkoja osataan kuitenkin hyödyntää. Sopeutuminen on Etelä-Karjalan vahvuus.

Ilmastodenialismi vahvimmillaan 2020-luvun puolivälissä, saavutetuista eduista yritetään pitää kiinni.

Tuottavuus ja innovaatiot kukoistavat, mutta monet alat joutuvat muuttamaan muotoaan tai hiipuvat kokonaan pois.

Myös Etelä-Karjala vastaanottaa jonkin verran ilmastopakolaisuutta etenkin Venäjän rajan yli. Kaikki eivät sopeudu, mutta osin saadaan huippuosaajia.

Kansalainen on aiempaa osallistuvampi ja vaativampi, kuin laatua vaativa aktiivinen kuluttaja.

Luonnonvarainen saimaannorppa kuolee sukupuuttoon 2039. Ympäristöongelmat jatkuvat, mutta sopeutumiskeinot ovat kehittyneet, ja paikallisesti paremmat ajat siintävät jo horisontissa.

2040

Maailmantalous ja kv-politiikka kriisissä. Ympäristöongelmat syvenevät ja näköalattomuus valtaa alaa.

Toimitaan ketterästi ja vuorovaikutuksessa yhteisten ongelmien ratkaisemiseksi

Hyödynnetään vahvaa yhdessä tekemisen perinnettä kaikkea toimintaa läpileikkaavana periaatteena.

Vahvistetaan alueellista, kuntarajat ylittävää yhteistyötä sekä yliajallista ja kansainvälistä yhteistyötä.

Vahvistetaan suhtautumista politiikkaan yhteisten asioiden hoitamisena.

Tehdään laaja-alaisesti yhteistyötä yritysten ja oppilaitosten kesken.

Toimitaan ketterästi ja nopeasti uusiin mahdollisuuksiin tarttuen.

Suhtaudutaan kokeiluihin avoimesti ja sallitaan epäonnistuminen.

Vahvistetaan alueen yritysten innovaatio- ja kansainvälistymiskyvykkyksiä

Tehdään aktiivista oman alueen tarpeista kumpuavaa elinvoimapolitiikkaa.

Tarjotaan yrityksille referenssimarkkinoita, rakennetaan Etelä-Karjalasta edelläkävijämarkkinat muun muassa vihreille ratkaisuille.

Vahvistetaan maakunnasta löytyvää ympäristöosaamista ja korostetaan vihreää brändiä.

Tarjotaan aktiivisesti tukea ja rahoitusmahdollisuuksia yrityksille, joilla on potentiaalia.

Vastataan potentiaalisten kasvuyritysten osaamistarpeisiin.

Vahvistetaan alueen vihreää osaamis- ja koulutusprofiilia

Käytetään ja tuodaan esille LUT:n ja LAB:n osaaminen kiperien kysymysten ja ongelmien ratkomisessa.

Tarjotaan tarvelähtöisiä polkuja opintoihin ja työelämään. Kehitetään uusia opintopolkuja.

Tehdään tulevaisuuteen katsovia koulutusavauksia, jotka tähtäävät uusiin ammatteihin ja osaamiseen.

Ennakoidaan osaamistarpeita systemaattisesti.

Sijoitetaan osaamisen vahvistamiseen.

Hakeudutaan aktiivisesti mukaan kansainvälisiin huippuosaamisen verkostoihin.

Huolehditaan elin- ja toimintaympäristöjen ekologisesta ja sosiaalisesta kestävyydestä

Edistetään mahdollisuuksia monipaikkaiseen asumiseen ja työskentelyyn.

Turvataan maakunnan saavutettavuus (mm. nopeat junayhteydet) sekä toimivat tietoliikenneyhteydet.

Vahvistetaan maakunnan houkuttelevuutta asukkaiden, opiskelijoiden ja yritysten silmissä ja nostetaan esille alueen positiivista imagoa.

Kehitetään julkisen sektorin palvelukulttuuria.

Huomioidaan turvallisuus laaja-alaisesti ja ylläpidetään maakunnan monialaista viranomaisyhteistyötä (EKTURVA).

Varaudutaan ulkoisiin shokkeihin ja kehitetään maakunnan joustavuutta ja varautumiskykyä.

Rakennetaan kansainvälistä karjalaisuutta.

Turvataan kotoperäisten lajien sopeutuminen ilmastonmuutokseen.

YHTEENVETO

Kurjimus

Elinmahdollisuuksien turvaaminen kutistuvien resurssien maakunnassa.

Julkisen hallinnon ja palveluiden tehostaminen

Elinkeinorakenteen monipuolistuminen

Koulutuksen turvaaminen

Maakunnan houkuttelevuuden lisääminen

Seuraa erityisesti näitä: Syntyvyys, monipaikkaisuus, muuttoliikkeet, asumispreferenssit, yhteisöllisyys, paikkariippumattomuus, politiikan uudistumiskyky.

Käperrys

Vastakkainasettelun välttäminen ja polarisaation keskellä selviäminen.

Maakunnan yhteisöllisyyden ja päätöksentekokyvyn vahvistaminen

Osallisuuden turvaaminen

Paikallisyhteistöjen toimintamahdollisuuksien vahvistaminen

Maakunnan turvallisuudesta ja riskeihin varautumisesta huolehtiminen

Seuraa erityisesti näitä: Monipaikkaisuus, yhteisöllisyys, arvopolarisaatio, eriarvoisuus, alueelliset identiteetit, heimoutuminen, sosiaalisen median kehitys, tiedevastaisuus.

Skenaarioiden varautumissuunnitelmat

Kohennus

Kehityksen ja kasvun turvaaminen, teknologisen kehityksen lieveilmiöiden tasoittaminen

Digitalisaation ja teknologisen kehityksen vahvistaminen

Teknologiainfrastruktuurin kehittäminen

Kehittämisrahoituksen turvaaminen

Eriarvoistumisen tasoittaminen

Seuraa erityisesti näitä: Teknologian kehitys, digitalisaatio, innovaatioekosysteemit, globalisaatio, eriarvoisuus, segregatio, koulupudokkaat, ikääntyneiden asema.

Karsta

Sopeutumisen turvaaminen ja niukkenevien resurssien tehokas käyttö

Yhteistyön vahvistaminen

Ketterien ja uudistavien toimintamallien hyödyntäminen

Tulevaisuuden koulutusavaukset

Ulkoisiin shokkeihin varautuminen

Seuraa erityisesti näitä: Ilmastonmuutos, kuudes sukupuuttoaalto, suurvalta- ja geopolitiikka, EU-politiikka, kauppasodat, Venäjän kehitys.

EHDOTUS **VISIOKSI**

UUSINAJATTELIJOIDEN **KESTÄVÄ ONNELA.**

Uusinajattelija on rohkea kyseenalaistaja, joka ei odota valmista vaan etsii ratkaisuja ja toteuttaa niitä yhdessä toisten kanssa ennakoivasti.

Kestävä elämäntapa kattaa sosiaalisen, kulttuurisen, ekologisen ja taloudellisen kestävyuden. Vihreä edelläkävijyys näkyy läpileikkaavasti ihmisten arjessa kodeista työpaikoille.

Onnelassa on innostavaa sekä turvallista asua ja toteuttaa itseään. Viihtyisät ja toimivat elinympäristöt sekä arjen sujuvuus on keskeinen lähtökohta toiminnan suunnittelemiselle ja kehittämiselle.

Skenaariosta riippumattomat toimenpiteet

ELINVOIMAA JA KILPAILUKYKYÄ

- / Strategisesti ja ennakoiden uudistaen
- / Kokeilevasta ja rohkeasta ilmapiiristä
- / Yhteistyöstä ja verkostoista
- / Osaamisesta ja koulutuksesta
- / Kasvavista ja innovatiivisista yrityksistä
- / Vihreästä edelläkävijyydestä

PITO- JA VETOVOIMAA

- / Määrätietoisella vaikuttamistyöllä
- / Houkuttelevasta ja tunnetusta brändistä
- / Saavutettavuudesta ja toimivasta arjesta
- / Osallisuutta vahvistamalla
- / Osaajien ja yritysten tarpeisiin vastaten

STRATEGISESTI JA ENNAKOIDEN UUDISTAEN

NOPEASTI

- Arvioidaan uudet avaukset (esimerkiksi investoinnit) yhteistyön näkökulmasta: mitä voidaan tehdä muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä, mitä synergiaa ja yhteisiä hyötyjä on saatavissa.
- Opastetaan maakunnan toimijoita ja asukkaita uusinajatteluun — mitä se tarkoittaa ja miten sitä voi soveltaa omassa työssään ja elämässään.
- Kerätään toiminnasta palautetta ja muututaan sen mukaisesti.

PITKÄJÄNTEISESTI

- Tehdään tarvittavat uudistukset, kuten kuntaliitokset, ennakoiden ja voimavaroja yhdistäen.
- Arvioidaan suunnittelut päätökset ja niiden vaikutukset maakunnan tavoiteltavan tulevaisuuden näkökulmasta.
- Uudistetaan kuntahallintoa kevyeksi ja ketteräksi.
- Varmistetaan, että hyvät käytännöt jäävät elämään: projektista prosessiksi.
- Tehdään rohkeita investointeja uuteen tekniikkaan ja sen hyödyntämiseen (esim. etälääkäripalvelut).

KOKEILEVASTA JA ROHKEASTA ILMAPIIRISTÄ

NOPEASTI

- Kannustetaan rohkeisiin avauksiin visiosta alkaen.
- Edistetään kokeilevaa yrityskulttuuria sekä varmistetaan kokeilutoimintaan tarvittava rahoitus.
- Nostetaan hyvät käytännöt ja muutosagentit esiin. Osoitetaan, että muutos on mahdollinen.

PITKÄJÄNTEISESTI

- Kannustetaan rohkeaan kokeilukulttuuriin. Annetaan lupa kokeilla ja kerrotaan kokeilusta avoimesti.
- Edistetään avointa keskustelukulttuuria: saa kysyä ja puhua.
- Rakennetaan innostavaa ilmapiiriä.
- Tunnistetaan edelläkävijyyden mahdollisuudet maakunnassa ja tartutaan niihin aktiivisesti: mitä voimme tehdä maakunnan laajuisesti ja näyttää tietä muille maakunnille ja toimijoille.

YHTEISTYÖSTÄ JA VERKOSTOISTA

NOPEASTI

- Luodaan yhteinen strategia ja tavoitteet, joihin sitoudutaan yli organisaatio- ja toimijatahojen.
- Törmäytetään ja tuetaan yhteistyötä kilpailijoidenkin kesken.
- Tehdään yhteistyötä oma-aloitteisesti eikä pakotettuja uudistuksia odottaen.
- Vahvistetaan ja kehitetään positiivisia esimerkkejä (esim. EKTurva-toimintamalli).
- Vahvistetaan yritysten välistä verkosto- maista yhteistyötä (mm. matkailuyritykset).
- Aktivoidaan yhteisöllisyyttä ja talkootoimintaa.

PITKÄJÄNTEISESTI

- Panostetaan uusiutumiseen kannustavaan yhteistyöhön.
- Vahvistetaan yhteistyötä eri toimijaryhmien kanssa siilo- ja aluerajoja ylittäen; teemoina muun muassa yrittäjyys ja sen kehittäminen sekä osallisuus.
- Valjastetaan kansainväliset verkostot laaja- alaisesti eri toimijoiden hyödyksi.
- Ylläpidetään yhdessä tekemisen kulttuuria.
- Toimitaan sillanrakentajana Venäjän kanssa tehtävässä yhteistyössä.

NOPEASTI

- Kehitetään digitaalisia oppimismahdollisuuksia. Rakennetaan digikampus kaikille eteläkarjalaisille oppilaitoksille.
- Markkinoidaan alueen erityislaatuista ja edistyksellistä koulutusta.
- Yhdistetään LUT:n toiminta vahvemmin muuhun toimintaan (esim. asuminen, yrittäjäyys, ikäryhmät).
- Kehitetään kampuksen kiinnostavuutta ja vahvistetaan tarjontaa kampuksella.
- Tunnistetaan ja nostetaan esiin maakunnan toivottavaa tulevaisuuskuvaa vahvistavaa osaamista.
- Tarjotaan erilaista koulutusta ja kursseja, joilla tuetaan hyvää elämää Etelä-Karjalassa (mm. työllistyminen, osallisuus, yhteisöllisyys).
- Tuetaan nuorten nopeita työllistymisen polkuja (esim. Ohjaamo).
- Vahvistetaan Venäjä-osaamista ja sen hyödyntämistä, ml. Venäjältä yliopistoon tuleva talentti.
- Toteutetaan maakunnallinen "Ole ylpeä itsestäsi ja osaamisestasi" -ohjelma.

OSAAMISESTA JA KOULUTUKSESTA

PITKÄJÄNTEISESTI

- Turvataan koulutuksen mahdollisuudet Etelä-Karjalassa.
- Ylläpidetään ja kehitetään koulutus- ja oppimisympäristöjen kilpailukykyä.
- Tarjotaan mahdollisuuksia jatkuvalla oppimiselle.
- Vahvistetaan innovaatiokyvykkyyttä sekä yrittäjämäistä asennetta eri kouluasteilla.
- Käännetään tarkastelunäkökulmaa koulutusjärjestelmästä osaamisjärjestelmään.

/ KASVAVISTA JA INNOVATIIVISISTA YRITYKSISTÄ

NOPEASTI

- Rakennetaan startup-yhteisöä ruohonjuuritasolla ja kannustetaan yrittäjyyttä.
- Taataan tasalaatuiset yrityspalvelut yrityksille (esim. yksi yhteinen elinkeinoyhtiö).
- Mahdollistetaan ja houkutellaan maakuntaan moninaisia elinkeinotoimintoja (yliopistoa, LUT-alumneja, teollisuuden raaka-ainevirtoja ja alihankintaketjuja hyödyntäen).
- Tarjotaan tutkimustukea pienille yrityksille
- Tehdään maaseudun mahdollisuudet yrittämiseen näkyviksi ja kynnys liiketoiminnan käynnistämiseen matalaksi.
- Viritetään huippukuntoon Saimaan kestävän matkailun palvelut.

PITKÄJÄNTEISESTI

- Arvioidaan uusien avausten yritysvaikutukset.
- Panostetaan yritysten toimintaympäristöjen parantamiseen.
- Tuetaan innovatiivisia ja kasvuhakuisia yrittäjiä entistä paremmin (sparraus, koulutus, eurot).
- Houkutellaan kasvuyrityksiä maakuntaan.
- Vahvistetaan maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiä.
- Hyödynnetään Venäjä-osaaminen niin kotimaan kuin Venäjänkin markkinoilla.

/ VIHREÄSTÄ EDELLÄ- KÄVIJYYDESTÄ

NOPEASTI

- Hyödynnetään Lappeenrannan menestys Green Leaf -kilpailussa toimintana koko Etelä-Karjalassa.
- Tehdään LUT:n energiaosaaminen näkyväksi koko maakunnassa ja Suomessa.
- Käynnistetään vihreään teknologiaan ja energia-
tehokkuuteen liittyviä investointeja yritystoimin-
taa kehittämällä (esim. synteettisten polttoaineiden
tuotantolaitos Joutsenoon, tuuli- ja aurinkovoi-
mapuistoinvestoinnit, Mioni hiilineutraali yrityspuisto,
kiinteistöjen energiaremontit, hiilineutraali
monitoimiareena testialustana).
- Lisätään panostuksia tuulivoimarakentamiseen
ja sähköistämiseen.
- Toteutetaan hiilineutraalit liikenneketjut kuntien
välille ja muualta maakuntaan/Saimaalle.
- Vauhditetaan sähkö- ja kaasuajoneuvojen
latausverkoston rakentamista.

PITKÄJÄNTEISESTI

- Huomio hiilijalanjäljen pienentämisen
lisäksi hiilikädenjälkien tekemiseen.
- Vauhditetaan kierto- ja biotalouden
liiketoimintaa kestävä kehitys ja
luonnonvarojen kestävä käyttö
huomioiden.

MÄÄRÄTIETOISELLA VAIKUTTAMIS- TYÖLLÄ

NOPEASTI

- Varmistetaan alueen kärki-investointien saattaminen maaliin.
- Valvotaan maakunnan etuja tukien ja rahoitusinstrumenttien kohdentamisessa.
- Edistetään kaksoiskuntalaisuutta.

PITKÄJÄNTEISESTI

- Lobataan aktiivisesti ja rohkeasti.
- Tuodaan sisulla ja sitkeydellä Etelä-Karjalan hyvät asiat esiin, vahvistetaan vahvuuksia, mutta jätetään myös uudelle tilaa.
- Uudistetaan rakenteet vastaamaan tarpeita ml. sote- ja maakuntauudistus.
- Tuetaan alueelta tulevien toimijoiden, ministereiden ja muiden tärkeiden päättäjien osallistumista valtakunnan tasoiseen päätöksentekoon niin julkisessa hallinnossa kuin yrityksissä ja järjestöissäkin.

/ HOUKUTTELEVASTA JA **TUNNETUSTA BRÄNDISTÄ**

NOPEASTI

- Rakennetaan ja profiloidaan Etelä-Karjalan brändiä. Valjastetaan monipuolinen ja laaja joukko jalkauttamaan brändiä.
- Nostetaan menestystarinat (pienetkin) esille ja näkyviksi.
- Hyödynnetään menestyvät urheiluseurat tuomaan maakuntaan valtakunnallista imagonostoa.
- Viedään kulttuuripääkaupunki hanketta eteenpäin onnistuneesti ja vauhditetaan Saimaa-ilmiötä.
- Vahvistetaan Saimaa-tietoisuutta.

PITKÄJÄNTEISESTI

- Vahvistetaan positiivisia mielikuvia: Itkukarjalaisuudesta ilokarjalaisuuteen!
- Markkinoidaan maakunnan mahdollisuuksia aktiivisesti myös alueen ulkopuolella.

OSALLISUUTTA VAHVISTAMALLA

NOPEASTI

- Otetaan eri-ikäiset maakuntalaiset entistä vahvemmin mukaan kaupunkien ja kuntien aluesuunnitteluun (esim. päiväkotikäisten kuuleminen puistojen hoidosta tai koululaisten osallistuminen uusien koulujen suunnitteluun).
- Otetaan asukkaat mukaan viestintään ja tekemiseen.
- Kutsutaan päätösten valmisteluun mukaan erityisesti niitä tahoja, joihin päätöksillä on vaikutuksia.

PITKÄJÄNTEISESTI

- Rakennetaan osallistavaa toimintakulttuuria.
- Kutsutaan eteläkarjalaiset kokonaisvaltaisesti mukaan yhteisen Etelä-Karjalan rakentamiseen (sis. laajasti tiedon keräämistä, jakamista ja ymmärrettävää sekä innostavaa viestintää).
- Lisätään ja monipuolistetaan vaikutusmahdollisuuksia. Ei tehdä tätä järjestöt, yritykset tai maakunta edellä vaan ihminen ja asukas edellä.
- Rakennetaan tietoisesti yhteenkuuluvuutta ja juurtumista.

OSAAJIEN JA YRITYSTEN TARPEISIIN VASTATEN

NOPEASTI

- Toivotetaan kansainväliset osaajat tervetulleiksi niin, että LUT:sta ja LAB:sta valmistuneet kansainväliset opiskelijat eivät lähde Etelä-Karjalasta.
- Tehdään alueella olevat rekrytoinnit näkyviksi.
- Tuetaan työllistämistä työn ja tekijöiden sekä tarjonnan ja kysynnän kohtaamista tukevin toimintamallein.
- Houkutellaan kuntien yhteistyönä aktiivisesti yrityksiä maakuntaan.
- Houkutellaan maakuntaan paikkariippumattoman työn tekijöitä.
- Tarjotaan yrityksille edullisia ja helposti saatavia tiloja.
- Tuetaan yrityksiä omistajanvaihdoksissa.

PITKÄJÄNTEISESTI

- Kotoutetaan opiskelijoita maakuntaan yhteisvoimin.
- Tuetaan maahanmuuttajataustaisen väestön integroitumista maakuntaan ja karjalaisuuteen.
- Nostetaan mahdollisuudet esille: Etelä-Karjalan pitää olla kiinnostava ja relevantti vaihtoehto myös oman maakunnan nuorille.
- Kehitetään yritysten sijoittautumispalveluja ajan hengen mukaisiksi.
- Turvataan teollisuuden toimintaympäristöt ja investoinnit.
- Kehitetään yritysilmapiiriä.
- Panostetaan keskisuurten yritysten määrän lisäämiseen.

NOPEASTI

- Varmistetaan, että nykyisen rataverkoston välityskykyä parannetaan sekä Imatra—Pietari-yhteyttä kehitetään. Osallistutaan rataverkoston uudistamiseen, kuten Itärata-hankkeeseen.
- Kunnostetaan Saimaan kanavaa ja panostetaan nykyisten Saimaan vesireittien hyödynnettävyyden kehittämiseen sekä uusien reittien toteutukseen .
- Huolehditaan nopeat tietoliikenneyhteydet tarjolle kaikkialle maakuntaan, myös monipaikkaisille ja vapaa-ajan asukkaille.
- Markkinoidaan edullisia tarjolla olevia asuntoja ja taloja pääkaupunkiseudun etätyöntekijöille.
- Nostetaan vahvemmin esille pääkaupunkiseudun läheisyys ja saavutettavuus.
- Viestitään (perheille) turvallisesta, ympäristöstävällisestä työ- ja asuinympäristöstä.
- Tuotetaan lapsiperheille houkuttelevia vapaa-ajan palveluja (asukkaat ja matkailijat) (esim. perhepuistoja kuten Laune Lahdessa).
- Kehitetään luontomatkailua ja laitetaan retkeilymahdollisuuksien infrastruktuuri kuntoon.
- Lähennetään Skinnarilan kampusta ja keskustaa (esim. LUT Lounge keskustaan, opiskelijoiden avoin olohuone).
- Tehdään nopeita investointipäätöksiä.

SAAVUTETTA- VUUDESTA JA TOIMIVASTA ARJESTA

PITKÄJÄNTEISESTI

- Turvataan infra- ja liikenneyhteyksien sekä logistiikan toimivuus.
- Huolehditaan, että rajan investoinnit ovat kunnossa (esim. Saimaan kanavan sulkujen pidentäminen, Parikkalan rajan avaaminen kansainväliselle liikenteelle, Imatran raideyhteyden avaaminen kansainväliselle matkustajaliikenteelle).
- Luodaan elämänpituisia palvelupolkuja.
- Pidetään yllä ja kehitetään kuntien palveluja nykyisille ja uusille asukkaille sekä yrityksille.
- Edistetään ja tuetaan monipaikkaisuutta.
- Luodaan houkuttelevia ja tasokkaita elin- ja asumisympäristöjä koko maakuntaan.

Liitteet

SKENAARIOTYÖN ETENEMINEN

Työskentely rakentui toimintaympäristön nykytilan tarkastelun, teematyöpajojen sekä ohjausryhmätyöskentelyn ympärille (kuva 1).

Skenaariotyöskentelyyn osallistui yhteensä lähes 200 henkilöä. Osallistujat edustivat monipuolisesti maakunnan eri toimijoita, kuten eteläkarjalaisia kuntia, koulutusorganisaatioita ja järjestöjä mukaan lukien niin yrityskentän kuin nuorten ja opiskelijoiden edustajia. Raportissa esitetyt skenaariokuvaukset on koostettu työskentelyyn osallistuneiden tuotosten ja kommenttien pohjalta.

Skenaarioiden laadinnan jälkeen muodostettiin vielä pohja yhteiselle näkemykselle Etelä-Karjalan tulevaisuusvisiosta. **Vaikutamme teoillamme ja valinnoillamme siihen, miten pääsemme vision kuvaamaan tulevaisuuteen.** Vaihtoehtojen pohtimisessa on väistämätöntä tunnistaa myös ne keskeiset arvot, joihin pohjautuen valinnat tulevassa

maakuntasuunnitelmassa tehdään.

Tätä yhteistä arvokeskustelua käytiin myös vision muodostamisen yhteydessä. Tässä raportissa esitetty tiivistys yhteisestä visiosta pohjautuu skenaariotyön yhteydessä käytyyn keskusteluun, mutta lopullisen vision täsmentäminen jatkuu maakuntaohjelmaa laadittaessa.

SKENAARIOTYÖN MENETELMÄT

Etelä-Karjalan tulevaisuuskenaarioita on työstetty erilaisissa työpajoissa sekä Howspace-verkkoalustalla.

Työpajatyöskentelyyn sisältyi niin teemaltaan laaja-alaisia työpajoja (kick-off-seminaari, varautumisen paja ja visiotyöpaja) kuin teemoittaisia työpajoja (osaaminen, yhteistyö, uusiutuminen). Howspace-alustalla työn aikana juoksevana työstöalustana. Työpajoissa hyödynnettiin lisäksi selainpohjaista screen.io-alustaa työskentelyn dokumentointiin.

Työpajoissa syntynyt materiaali on analysoitu ja teemoiteltu erilaisiin luokkiin. Materiaalista on tunnistettu skenaariotarkastelun kannalta yleisesti tärkeitä teemoja (mm. talous, väestö, matkailu), sekä näihin liittyviä

niin kutsuttuja skenaarioytimiä (mm. korkeakouluverkko, hyvinvointi ja asuminen, alue- ja kuntatalous). Skenaarioytimet ovat maakunnan tulevaisuuden kannalta keskeisiksi tunnistettuja muuttujia, joiden erilaiset vaihtoehdot kehityskulut, ja näiden yhdistelmät, luovat rungon tulevaisuusskenaarioille sekä varautumissuunnitelmille.

Etelä-Karjalan skenaariot on laadittu niin kutsutun skenaariotaulukon avulla (ks. sivu 47). Kunkin skenaarioytimen osalta on määritetty mahdollisia kehityskulkuja. Laajan taulukon pohjalta on määritetty erilaisia merkitseviä

skenaarioytimien ja niiden kehitysvaihtoehtojen yhdistelmiä. Skenaarioissa on tehty myös kevyttä teemoittaista jaottelua. Näin ollen esimerkiksi Kurjimus-skenaariossa painottuvat taloudelliset ja väestölliset seikat, Käperryksessä aatteelliset ja poliittiset tekijät, Kohennuksessa teknologia ja tasa-arvonäkökulmat ja Karstassa ilmasto- ja ympäristötekijät.

Tämän raportin skenaariokuvaukset ovat tiivistetty pidemmistä skenaariotekstien luonnoksista, jotka ovat saatavilla erillisenä liitteenä.

TIIVISTELMÄ SKENAARIOTAULUKOSTA

	Yhteiskunta	Talous	Työ ja elinkeinot	Väestö	Ilmasto	Kv. Poliitiikka	Arvot	Teknologia	Koulutus
Kurjimus	Alueiden erot repeävät kahtia, Etelä-Karjala ei pärjää alueiden kilpailussa	Julkisten palveluiden rahoitus heikkenee	Osaamistarpeet kehittyvät koulutusta nopeammin	Poismuutto ja huoltosuhde heikkenevät, syrjäytyminen kiihtyy	Epävarmempi ilmasto pakottaa toimimaan vaikeassa taloudellisessa tilanteessa	Ei vetoapua EU:sta, jossa aluekehittämisessä korostuvat huippuklusterit	Alueellisen kilpailukyvyyn korostaminen ja kansallisen yhtenäisyyden rapautuminen	Maakunnan osaamistaso ei pysy teknologian kehityksen perässä	Hiipuva koulutustaso, korkeakouluverkkoa sopeutetaan ja LUT on vaakalaudalla
Käperry	Laaja yhteiskunnan polarisaatio	Jotkin paikallistaloudet menestyvät ja saavat virtaa mm. monipaikkaisuudesta	Perinteisten työpaikkojen arvostus kasvaa, toisaalta luovan asiantuntija työn merkitys nousee	Etelä-Karjala saa lievää muuttovoittoa, etenkin paluumuutto piristyy	Mielipiteiden polarisaatio kurittaa ilmastotoimia	Kansainvälisen kaupan pelisäännöt rapautuvat ja yritysten pääsy markkinoille hidastuu	Uusi yhteisöllisyys ja heimoutuminen, totuuden jälkeinen aika	Informaatiovaikuttaminen kiihtyy; teknologia jakaa ihmisiä leireihin	Tiedon ja tieteen kyseenalaistaminen jatkuu
Kohennus	Etelä-Karjalasta kuoriutuu taloudellinen ja teknologinen edelläkävijä	Maakunnan talous kohenee voimakkaasti uusien läpimurtojen myötä	Uutta asiantuntijatyötä syntyy lukuisiin uusiin yrityksiin	Etelä-Karjala saa maan sisäistä muuttovoittoa, ja etenkin ulkomaista muuttovoittoa	LUTissa kehitetyt greentech ratkaisut apuna ilmastonmuutokseen	Kansainvälisempi maakunta tunnetaan maailmalla, Venäjän kauppa vetää	Yhteiskunnallinen polarisaatio; kaikki eivät pärjää kiihtyvässä kilpailussa	Teknologian kehitys näkyy kaikkialla, ja yhteiskunnan toiminta tehostuu. Osaa nopea kehitys hirtittää	Maakunta vetää opiskelijoita ulkomaita myöten. Kaikkien koulutustaso ei riitä pysymään perässä
Karsta	Pienemmät ja rauhallisemmat yhteisöt alkavat olla vetovoimaisia muuttuvassa maailmassa	Talous kärsii ilmastokatastrofista, mutta lopulta opitaan sopeutuman	Puhtaan luonnon Etelä-Karjala vetää matkailijoita	Muuttoliikkeet hiipuvat, ja rauhallisen elämän arvostus kasvaa	Sään ääri-ilmiöt piiskaavat Etelä-Karjalaakin, biodiversiteetti köyhtyy	Kansainvälinen politiikka ei kykene vaikuttamaan ilmastoon, Venäjän kehitys pelottaa	Elämyksellisen elämän korostuminen, de-growth ajattelu kasvaa	Teknologiset ratkaisut eivät pysäytä ilmastonmuutosta mutta luovat ratkaisuja pärjäämiseen	Koulutus joutuu sopeutumaan muuttuvaan tilanteeseen